

Fyrirspurningur frá Jóhan Nielsen, fólkatingsmanni, til ráðharran fyri Grønland

22.1. 69 hevði Jóhan Nielsen, fólkatingsmaður, henda fyrirspurning til A. C. Normann, ráðharra fyri Grønland:

»Vil ministeren foranledige, at færøske skibe, som fisker ved Grønland, til enhver tid kan bunkre eller indtage anden udrustning, som man måtte komme i bekneb for?»

SKRIFTLIG BEGRUNDELSE:

Sidste efterår anløb det færøske skib »Bakur« Holsteinsborg på Vestgrønland for at bunkre olie. Efter at man havde fået olien om bord, kom der besked fra myndighederne om, at der ikke måtte udleveres olie til »Bakur«. Skipperen nægtede selvfølgelig at levere olien tilbage, og han stod ret uforstående over for myndighedernes reaktion, da man, efter hvad skipperen havde bragt i erfaring, havde masser af olie i Holsteinsborg.

Gennem skibsfører Jørgen Højgaard, KGH, har skibsfører Dam på »Bakur« rettet henvendelse til mig og bedt mig undersøge, hvordan noget sådant kan finde sted. Man nærer med rette ængstelse for, at sådan en politisk overfor de færøske fiskerfartøjer ved Grønland i den grad vil skade det færøske fiskeri, at det ikke bliver muligt for fremtiden at fiske ved Grønland.

Jeg sagde til min hjemmelsmand, at efter min mening måtte det hele bero på en misforståelse. Jeg kunne ikke forestille mig, at det gode samarbejde, som i dag finder sted mellem grønlandere og færinger bevidst skulle odelægges, men at det skulle være mig en fornøjelse at spørge ministeren for Grønland om, hvordan tingene hang sammen, og hvis min formodning om misforståelse er rigtig, håber jeg, at ministeren vil foranledige, at færøske skibe, som fisker ved Grønland, til enhver tid kan bunkre eller indtage anden udrustning, som man måtte komme i bekneb for

Formanden: Spørgeren har ordet for at supplere sin skriftlige begrundelse af spørgsmålet.

Jóhan Nielsen: Jeg har tilføjet mig at stille et spørgsmål til den højtærede grønlandsmistær angående de færøske fiskerets ret til at bunkre eller tage anden udrustning ind i grønlandske havne.

Som jeg har nævnt i den skriftlige begrundelse er mit spørgsmål foranlediget af et tilfælde, der forekom i Holsteinsborg sidste efterår, og som jeg har anført sagde jeg til min hjemmelsmand, at efter min mening måtte det hele bero på en misforståelse, grønlanderne har jo fri adgang til

at handle i Færingehavn, og jeg kunne ikke forestille mig, at det gode samarbejde, som i dag finder sted mellem grønlandere og færinger, bevidst skal odelægges, men det skulle være mig en fornøjelse at stille et spørgsmål til grønlandsministeren.

Hvis min formodning om misforståelse er rigtig, håber jeg, at grønlandsministeren vil foranledige, at færøske skibe, som fisker ved Grønland, til enhver tid kan bunkre eller indtage anden udrustning, som man måtte komme i bekneb for

Ministeren for Grønland (A. C. Normann):

Et sådant tilsagn, som det ærede medlem her anmoder mig om at give, har jeg desværre ikke nogen teknisk mulighed for at give. Det ærede medlem tænker sig en hurtig handling, som skulle klare tingene i det retning, det ærede medlem ønsker, idet den grønlandske forsyningsjeneste jo slet ikke er sådan indrettet, at færøske fiskerfartøjer altid skulle kunne bunkre og indtage sådanne forsyninger, som fartøjerne i den almindelige drift måtte få brug for, ganske uanset hvilken havn i Grønland de vælger at anløbe.

Forholdet er specielt for for-

Jóhan Nielsen

syningen med olie det, at de grønlandske tankanlæg, som opføres for statens midler i byerne, alene er dimensioneret med hensyn til forbruget i byerne og til den i Grønland hjemmehørende fiskerflåde, et forbrug, der jo i disse år er stærkt stigende. For at undgå risiko for, at disse hovedformål tilsidesættes, har den kgl. grønlandske handel altid administreret olieleverancerne således, at fremmede fartøjer henvises til at bunkre i Færingehavn, hvor det ligeledes af staten opførte centralolietankanlæg er beliggende, og hvor der altid vil være mulighed for at indtage såvel olie som andre forsynin-

ger. Af oplysningerne fra Holsteinsborg fremgår det, at den kgl. grønlandske handel ikke har anmodet om at få tilbageleveret den allerede ombordgivne bunkerolie, hvorfor skipperen ikke har haft lejlighed til at nægte at gøre dette, idet en sådan tilbagepumpning alene af tekniske grunde ikke lader sig gennemføre.

Hvad angår oplysningerne om, at Holsteinsborg på det pågældende tidspunkt havde masser af olie, er dette ganske givet korrekt, idet man på dette tidspunkt af året — det var jo sent i efteråret — normalt er i fuld gang med at fylde byernes tankanlæg op, således at man kan have sikkerhed for, at beholdningerne overalt er tilstrækkelige til at dække det lokale forbrug i vinterperioden, hvor tilførsel af olie under de særlige grønlandske forhold ikke kan finde sted. Den omhandlede enkelte leverance på 50 t til »M/S Bakur« har naturligvis ikke i sig selv bragt denne vinterforsyning i fare, men det er lige så klart, at der ikke skal mange bunkerleveringer på 50—100 tons til, i særdeleshed på den tid af året, før det bliver umuligt for kysttankskibet i rette tid at nå at fylde alle byanlæggene op i tilstrækkeligt omfang.

I den kgl. grønlandske handel er man imidlertid klar over, at der efterhånden vil opstå et forøget behov for fremmede fiskerfartøjer for at kunne bunkre hvor som helst i byerne på den grønlandske vestkyst, og man er derfor i den nyere planlægning indstillet på efterhånden at dimensionere tankanlæg således at som det ærede medlem hr. Jóhan Nielsen her giver udtryk for. Jeg vil dog tilføje, at såfremt det ærede medlems udtryk »i bekneb« skal forstås som dækkende en nødsituation, ja så vil den kgl. grønlandske handel altid hjælpe med forsyninger, således at vedkommende fartøj kan nå frem til Færingehavn og dér få sine forsyninger, selv om dette naturligvis ikke er så nemt og så fordelagtigt for fartøjssejeren som det ville være at bunkre på det sted, hvor han befandt sig.

Jeg synes, det er udmerket, at det ærede medlem har rejst denne sag, da der derved understreges et ønske, som vi alle gerne ser opfyldt.

Jóhan Nielsen: Jeg takker ministeren for svaret. Jeg er ikke i tvivl om ministerens gode vilje, og jeg er heller ikke i tvivl om, at KGH for fremtiden vil gøre det bedre. Det var jo ikke den sidste olie, de færinger ville have i det tilfælde, det var bare så meget olie, at de kunne komme videre. Hvordan »bekneb« skal forstås, bliver jo altid et fortolkningsspørgsmål. Blot vil jeg understrege, at det vil være (Framhald á 3. síðu)

Minningarorð um Óla á Dalinum

Tann 10. í hesum mánaða doyði ein vælkendur Klaksvíkingur, Óli Olsen vanliga nevndur mitt í 1950unum fór í land, tey seinastu árin røði hann út við in í heim í Uppsolum í Klaksvíkingarprisi uppá kr. 91.834.- Óli røði út til hann einaferð mitt í 1950unum fór í land, tey seinastu árin røði hann út við soninum Poul Jacob, fyrst við

vík hin 18. oktober 1890. Foreldur hansara vóu Amaliel Olsen úr Uppsolum og mammann Johanna var ættað úr Lambahon var systur hin vælkenda út rjóðramannin Lamba-Jóhan. Í hjúnarbandinum vóru fimm børn, fyra gentur og Óli.

Óli fekk á ungum árum livsins beiska veruleika at kenna, tá hann bert 9 ára gamal í 1899 misti mammuna. Fæðingin Amaliel gekk burtur við Norðurstovubátinum í 1910.

Óli fór, sum vera mundi tá ið tíðini til skips sum heilt ungur, hann var mestu tíðina við Heimistovubeiggjunum, men hansara livsyrki kom at verða útróðurin, hann gjørdist útróðramaður burtur av, hann byrjaði at rógva út frá Borðoyavík við opnum báti. Fyrsti dekksbáturin hann var við, var »Klakkur« hvørs formaður var mammubeiggjin Lamba-Jóhan.

Mestu tíðina var Óli á Dalinum útróðraformaður sjálvur, hann fordi motorbátarnar »Nev ið Reyða« og seinnu tíðina »Louisus«. Hann var altíð imillum teir bestu at fiska. Í 1945 var Óli formaður á »Louisus«, teir gjørdi hetta ár 123 túrir og avreiddu 362.866 pund til eitt virði eftir tá galdandi avreidd-

»Váðaklettia« og seinnu tíðina við »Orvia«.

Sum ein maður, ið á ungum árum fekk livsins beiska veruleika at kenna, móðurleysur sum smádrongur og fæðirleysur sum heilt ungur, og stríddist alt liv sitt á havinum, sannaði Óli, at skuldi tí minna menta skapast góð, trygg og livilig kor, varð neyðugt at sláa mannagørd um javnaðarflokkin. Hann upplívdí at siggja elsta son sin teljast imillum teirra, sum á Føroya Løgtingi settu sosialu lógirnar í gildi: Føroyum, hvarefti gomul, sjúk, einkjur og fæðirleys kunnu liva munandi tryggari enn fyrr. Eisini upplívdí hann at siggja útróðraforlini biva stórri, betri og meiri tíðarhóskandi, hetta gleddi hann á ellisárum.

Við Óla á Dalinum er ein av fremstu útróðramennum í okkara tíð farin, okkara bygd hevur mist ein av snum metu synum. Hann stríddist alt liv sitt á Norðhavinum. Hann telist imillum teirra sum lögdu grundstøðið undir bygd okkara sum eitt av fremstu vinnulivsplassum landsins. Móður Føroyar hevur nú breitt lak yvir hann.

Harrin goymi sálin. Vit lýsa Guðs frið yvir minni hansara.

Bygdarmenn.

Tryggingarsambandið FØROYAR

Føroya Kriggstrygging	Tlf. 1090
Føroya Sjóvátrygging	- 1090
Føroya Brunatrygging	- 1098
Føroya Vanlukkutrygging	- 1466

Vit tryggja:

[Bátar, skip, vorur, hús, innbúgv, akfor o. a.]

Føroyingar eiga at tryggja í landsins egnu trygging.